

Кавецький Я. О.

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ВАРТІСТЮ КАПІТАЛУ ТНК

Деякі дослідники для визначення вартості капіталу застосовують певні змінні, які можуть впливати на його формування: поточну вартість податкових заощаджень через планову амортизацію, дисконтну ставку, та економічну амортизацію. Планова амортизація може бути лінійною чи дегресивною. У разі зниження амортизації балансової вартості, показник планової амортизації амортизується щорічно з балансової вартості, у цьому випадку амортизація зменшує оподатковуваний прибуток, а податкові заощадження дисконтуються за дисконтною ставкою [1].

Практично, вартість капіталу – це норма прибутку, яку фірма намагається отримати від своїх проектів, тому перед кожною фірмою стає питання щодо створення політики фінансування таких проектів [2].

Для інвесторів вартість капіталу є альтернативною вартістю в тому розумінні, що це норма прибутку, яку вони очікують отримати в інших інвестиціях еквівалентного ризику. Для самих підприємств такий вид діяльності стає вартістю фінансування, оскільки підприємства повинні доставляти прибутки, які перевищують або принаймні відповідають вартості капіталу, це пов'язано з тим, щоб утримати інвесторів [3].

За 2017–2018 рр. за рівнем капіталізації лідирує компанія «Apple», яка починаючи з 2008 р. займає лідируючі позиції за рівнем капіталізації у світі.

Станом на 2018 р. топ-8 світових ТНК за рівнем капіталізації в основному займаються технологіями (табл. 1).

Загалом діяльність глобальних ТНК пов'язана з видобутком і переробки нафти та газу, а також технологічною галуззю. Наприклад, Royal Dutch Shell, у 2014 р. займала друге місце Fortune Global 500, однак, на сьогоднішній день через падіння цін на нафту займає 5 місце у всесвітньому рейтингу [6].

Компанія Sinopec Group ще у 2008 р. посідала 14 місце у рейтингу, займаючись

нафтохімічною промисловістю, станом на 2014 р. компанія посідала 3 місце, частка компанії на національному ринку становить: 73 % – природного газу, 60 % нафти, та 41 % нафтопродукти [4; 5].

Таблиця 1

Топ 8 світових ТНК за рівнем капіталізації у 2018 р. у млрд. дол. США

Назва компанії	Ринкова вартість
Apple	416,6
Exxon Mobil	400,4
PetroChina	261,2
General Electric	243,7
ICBC	237,3
Shevron	232,5
Royal Dutch Shell	213,1

Джерело: складено автором на основі [6].

Загальний обсяг продажів глобальних ТНК на 2018 р. перевищує ВВП 176 країн світу, та складає більше 32 % світового ВВП, при кількості зайнятих менше однієї третини світового населення [5].

За рівнем капіталізації станом на 2018 р. основна кількість світових ТНК перевищує ВВП країн, що розвиваються [6] (табл. 2).

Таблиця 2

Топ 5 світових ТНК за середньозваженою вартістю капіталу у відсотках (%)

Назва компанії	Ринкова капіталізація	Середньозважена вартість капіталу (%)
Walmart Inc	284,7	5,9 %
Costco Wholesale Corp	108,4	8,49 %
Wal - Mart de Mexico SAB de CV	50,2	12,24 %
Target Corp	42,3	7,59
Dollar General Corp	31,6	6,93

Джерело: складено автором на основі [7].

Отже, діяльність ТНК є важливою для будь-якої країни у світі. Станом на 2018 р. значна кількість ТНК збільшила рівень капіталізації, однак, лідером залишається компанія «Apple», відповідно до статистики глобальні ТНК за найбільш рівнем ринкової

капіталізації займаються технологіями. Стосовно середньозваженої вартості капіталу, то лідером є компанія «Walmart» на сьогодні відсоток середньозваженої вартості капіталу становить 5,93 %, компанія «Walmart» отримує високі прибутки від інвестицій.

Список використаних джерел :

1. Kapitalkosten: Der Schwachpunkt bei der Unternehmensbewertung und im wertorientierten Management. Werner Glissner. 2015. URL: <http://www.smart-planner.de/site/publikationen/WernerGlissnerKapitalkostenSchwachpunktbeiUnternehmensbewertungundimwertorientiertenManagement.pdf> (дата звернення 08.03.2019).
2. Schulze S. Berechnung von Kapitalkosten. Ein Konzert für nationale und internationale Unternehmen. 2016. URL: <https://www.bpb.de/nachschlagen/zahlen-und-fakten/globalisierung/52629/multinationale-unternehmen-mnu>. (дата звернення 07.03.2019).
3. Damodaran A. The cost of capital: The Swiss Army Knife of Finance. April, 2016. URL: <http://people.stern.nyu.edu/adamodar/pdf/iles/papers/costofcapital.pdf>. (дата звернення 08.03.2019).
4. Global Business and Economic Review. The capital asset pricing model: a critical literature review. Department of Analysis of Social and Economic System, University of Sannio. 2016. Vol. 18. № 5. URL: <https://www.inderscience.com/info/inarticle.php?artid=78682> (дата звернення 08.03.2019).
5. Fortune Global. The top 10 countries from revenues. 2018. URL: <http://fortune.com/global500/2018/>. (дата звернення 08.03.2019).
6. Топ-100 світових ТНК за рівнем ринкової капіталізації. Аналіз 2017–2018 рр. URL: <https://www.pwc.com/ua/en/survey/2013/assets/pwc-top-100-rus.pdf>. (дата звернення 08.03.2019).
7. GuruFocus. WACC. Analyze of world WACC between global TNCs. URL: <https://www.gurufocus.com/term/wacc/WMT/WACC/Walmart%2BInc>. (дата звернення 08.03.2019).

*Рекомендовано до друку
– к. е. н., доцентом Бичковою Н. В.*